

Psychosociale ondersteuning van melanoompatiënten

Oncocoachen:

- Sandra Bortels
- Hilde Lenders

Oncopsycholoog:

- Sofie Engels

Jessa Ziekenhuis
Hasselt

- Nationaal kankerplan minister Onkelinx

- Opstart functie oncocoach en oncopsychologen Jessa in 2009
- Uitbreiding in 2011

JESSA
ZIEKENHUIS

Takenpakket

- Uitleg nieuwe therapie
 - Chemotherapie
 - Doelgerichte therapie
 - Immunotherapie
- Opvolging patiënten
- Lasertherapie
- Oncologisch verpleegkundig spreekuur
- Aanpassen brochures
- Begeleiding studenten
- Vorming geven
- Deelname onderzoeksprojecten
- Coördinatie O2+
- ...

JESSA
ZIEKENHUIS

Doelgroep

VOOR WIE?

- Patiënten die starten met een nieuwe therapie op een oncologische afdeling
 - Oncologische verblijfsafdeling
 - Oncologisch dagziekenhuis
- De directe omgeving van de patiënt
- Speciale aandacht voor alleenstaanden, allochtonen, 4^e wereld, psychiatrische patiënten,...

JESSA
ZIEKENHUIS

4

Oncologisch verpleegkundig spreekuur

OVS

JESSA
ZIEKENHUIS

5

Inhoud OVS

- Doelgerichte therapie
- Immunotherapie

- Mondeling/Schriftelijk
- Werking medicatie
- Inname
- Mogelijke nevenwerkingen
- Preventieve maatregelen
- Thuismedicatie

JESSA
ZIEKENHUIS

6

Prijs Gert Noël

<https://vimeo.com/129558575>

JESSA
ZIEKENHUIS

7

Therapie bij melanomen

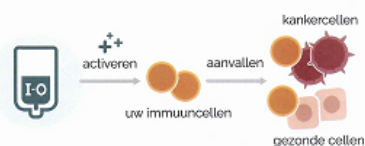
- Targeted therapy of doelgerichte therapie
 - Zelboraf (Vemurafenib)
 - Cotellic (Cobimetinib)
 - Tafinlar (Dabrafenib)
 - Mekinist (Trametinib)

- Immunotherapie
 - Yervoy (Ipilimumab)
 - Keytruda (Pembrolizumab)
 - Opdivo (Nivolumab)

Op welke manier verschilt immuno-oncologie van andere soorten kankerbehandeling?

Immuno-oncologie

maakt gebruik van geneesmiddelen die kankerimmunotherapieën worden genoemd. Deze **activeren de cellen van uw immuunsysteem** die kankercellen aanvallen, maar deze kunnen ook gezonde cellen beschadigen.

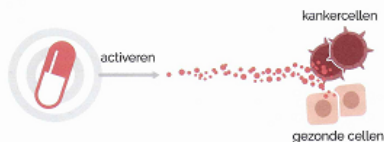
Chemotherapie

maakt gebruik van geneesmiddelen voor het **aanvallen van cellen die zich snel delen**, zoals kankercellen. Dit kan echter ook tot beschadiging leiden van gezonde cellen die zich snel delen.

Gerichte therapie

maakt anders dan chemotherapie gebruik van geneesmiddelen voor het **specifiek aanvallen van kankercellen**. En toch kan ook gerichte therapie gezonde cellen beschadigen.

Nevenwerkingen Targeted Therapy

- Koorts
- Misselijkheid
- Verminderde eetlust
- Huidletsels, droge huid, huiduitslag
- Gevoeligheid voor de zon!
- Diarree
- Gewrichtspijn
- Vermoeidheid

Nevenwerkingen Immunotherapie

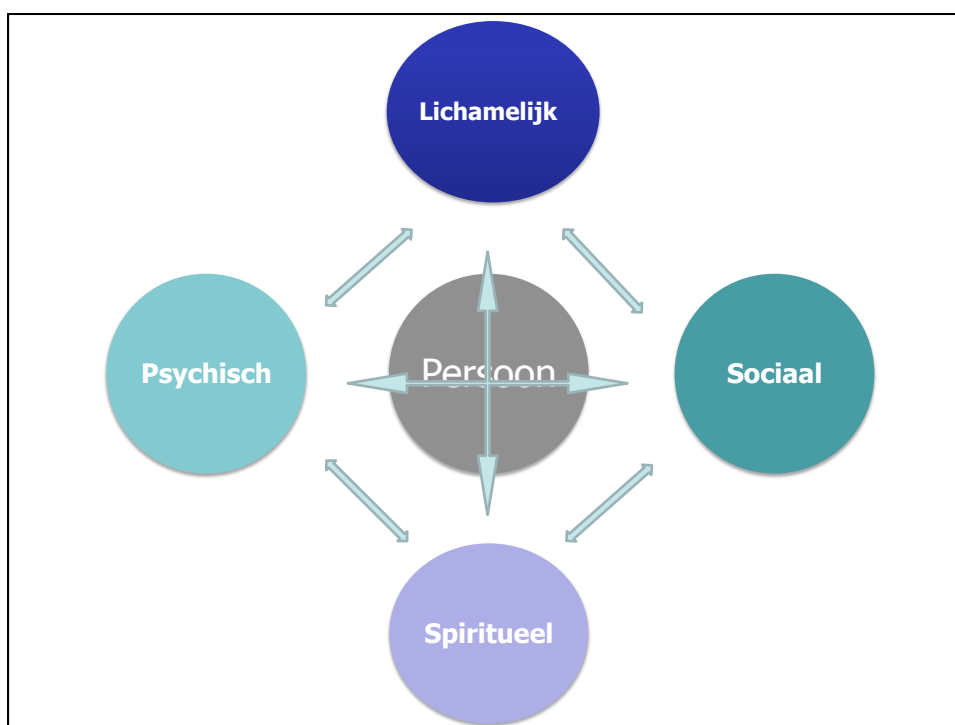
- Huiduitslag, droge huid
- Diarree
- Misselijkheid
- Vermoeidheid
- Immunoreacties:
 - Gele huid, donkere urine,...
 - Kortademigheid, hoesten,...
 - Aanhoudende, felle hoofdpijn

"Je hebt je haren toch nog."
"Wat zeg ik aan de kinderen?"
"Ik ben bang dat de kanker terug komt"
"Oh, het is maar huidkanker"
"Ik vertrouw mijn eigen lichaam niet meer"

JESSA
ZIEKENHUIS

A. Emotionele reacties en verwerking

"Alle dagen dat medicatieschema. Het begint door te wegen."

"Ik voel iets, is de kanker terug?"

"Er is mijn leven voor de diagnose en na de diagnose."

JESSA
ZIEKENHUIS

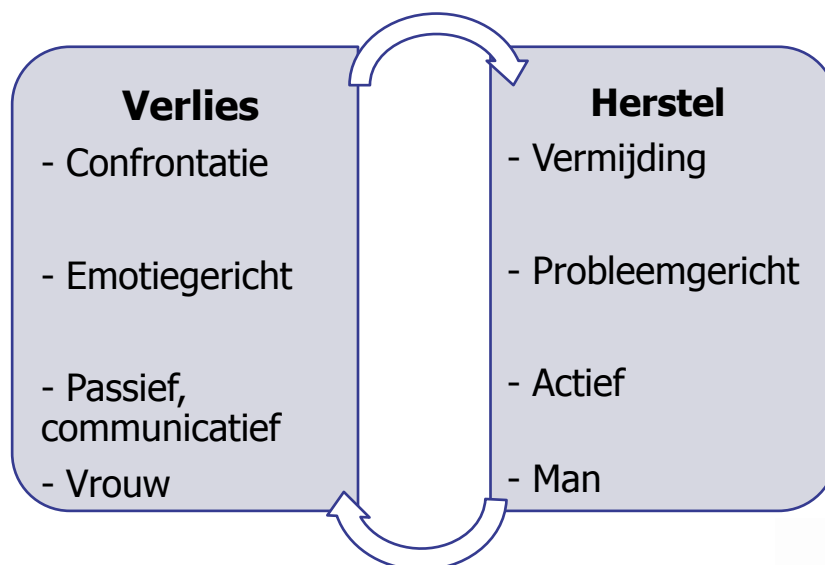
Emotionele reacties

Een **normale** reactie op een abnormale situatie

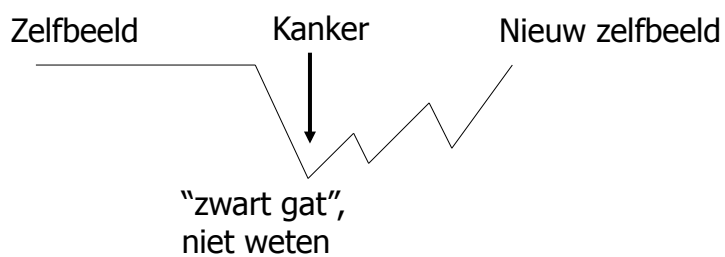
- Angst
- Ontkenning / verdringing
- Woede
- Vechtlust
- Depressie
- Aanvaarding / berusting
- Hoop
- ...

JESSA
ZIEKENHUIS

Duaal Procesmodel (Stroebe & Schut, 1999)

Evolutie van zelfbeeld

B. Relationale veranderingen

"Iedereen vraagt aan mijn partner hoe het met mij gaat, maar niemand vraagt hoe het met hem/haar gaat"

"Ik ben bang om een nieuwe relatie aan te gaan"

"Ik wil mijn familie niet belasten"

JESSA
ZIEKENHUIS

B. Relationale veranderingen

- Andere rollenpatronen
- Kwaliteit relatie voor de ziekte?
- Alleenstaand en kanker
- Seksualiteit: onzeker, minder 'zin', niet lekker in vel = normaal

- Tips: - praat erover, vermijd misverstanden
 - herontdek je lichaam

JESSA
ZIEKENHUIS

C. Omgaan met de omgeving

"Hoi, hoe gaat het?"

"Mwoaa, niet zo"

"Nou, je ziet er in
ieder geval goed uit!"

Huh?

JESSA
ZIEKENHUIS

C. Omgaan met de omgeving

- Reactie van de andere zegt niets over jou
- Omring je met de juiste mensen
- Geef aan wat je wilt/niet wilt
- Laat je niets opdringen

Tips voor omgeving:

<http://www.allesoverkanker.be/hoe-reageren-als-iemand-die-u-kent-kanker-heeft>

JESSA
ZIEKENHUIS

“Ze zijn nog te jong om hier al mee belast te worden”

“Ze begrijpen het toch niet”

“Mijn dochter vraagt me of ik ga sterven”

JESSA
ZIEKENHUIS

D. Wat met de (klein)kinderen?

- Kinderen informeren → vertrouwensband!
- ‘Kanker’ benoemen
- Info op maat
- Uiten van emoties bevestigen, normaliseren, delen in gezin
- School verwittigen
Wat wilt kind t.a.v. klasgenootjes/leerkracht?
- Ziekenbezoek voorbereiden:
Wat gaan ze zien? Tekening maken, ...

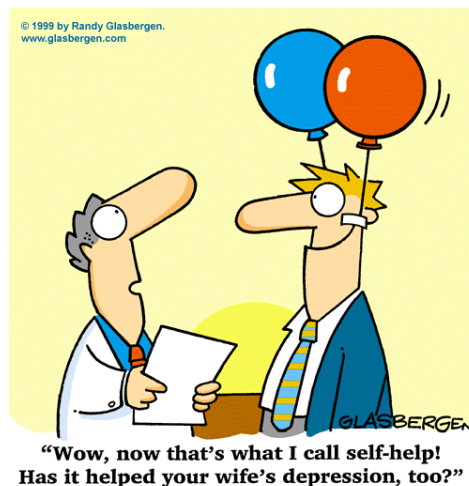
JESSA
ZIEKENHUIS

Waar kan ik terecht?

Professionele hulp

- ❖ Psycholoog, Oncocoach, Sociale dienst, Diëtiste
- ❖ Mindfulnessstraining
- ❖ Oncologische revalidatie

Vraag hulp aan je arts of verpleegkundige

JESSA
ZIEKENHUIS

❖ Mindfulnessstraining

- Jessa Ziekenhuis, Hasselt
- St. Franciscusziekenhuis, Heusden-Zolder
- AZ Delta, Roeselaere-Menen
- AZ Nikolaas, Sint-Niklaas
- AZ Sint-Jan, Brugge
- UZ Brussel
- UZ Gent
- UZ Leuven
- ZNA Antwerpen
- AZ Klina, Brasschaat

Voor meer informatie:

<http://www.allesoverkanker.be/mindfulness-het-ziekenhuis>

JESSA
ZIEKENHUIS

❖ Oncologische revalidatie

- Jessa ZH, 3500 Hasselt
- UZ Leuven, 3000 Leuven
- UZ Brussel, 1090 Brussel
- UZ Gent, 9000 Gent
- AZ Nikolaas, 9100 Sint-Niklaas
- OLV Ziekenhuis Aalst, 9300 Aalst
- AZ Groeninge, 8400 Kortrijk
- UZA, 2650 Edegem
- AZ Damiaan, 8400 Oostende

JESSA
ZIEKENHUIS

Waar kan ik terecht?

- Aanbod voor mensen met kanker
 - ❖ Specifiek lotgenotencontact: Melanoompunt vzw
 - ❖ Stichting tegen kanker: www.kanker.be
 - ❖ Kom op tegen kanker: www.allesoverkanker.be → o.a. aanbod activiteiten in Vlaanderen in 'agenda'

(wellness, beweging, crea, lezingen, ...)

JESSA
ZIEKENHUIS

Dank voor jullie aandacht...

...Zijn er nog vragen?